

TÜRK KOLON VE REKTUM CERRAHİSİ DERNEĞİ

ARAŞTIRMA PROJELERİ DEĞERLENDİRME KURULU (TKRCD-APDEK) YÖNERGESİ

PROJE YÖNETİMİ DANIŞMANLIĞI

Ar-Ge* insanlığın bilgi dağarcığının arttırılmasına ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılmasına ilişkin sistematik ve yaratıcı çalışmalardır.

Ar-Ge, bilimsel ve teknik bilgi birikimini artırmak amacıyla, sistematik bir temele dayalı olarak yürütülen, yaratıcı çaba ve bu bilgi birikiminin yeni uygulamalarda kullanımınıdır.

*OECD Frascati Kılavuzu

Yenilik Kavramı*

Yenilik;

1. Bir fikri, satılabilir, yeni ya da geliştirilmiş bir ürün/eser veya mal ve hizmet üretiminde kullanılan yeni ya da geliştirilmiş bir yöntem haline dönüştürmeyi;
2. Estetik alana yönelik değişiklikler ile ürünün yapı, nitelik ya da performansını teknik açıdan değiştirmeyen görünüm farklılıklarından ibaret basit değişiklikler hariç teknolojik yenilik yapma ya da yaratma süreci, bir dizi bilimsel, teknolojik/teknik, mali ve ticari etkinliği, ifade eder.

(*)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik 16 01 2007; 1507 Uygulama Esasları Madde 4

Ürün/Eser Yeniliği*

1. Yeni ürün/eser
2. Bir ürünün/eserin teknik özelliklerinde yalnızca küçük çaplı değişiklikler yaparak o

ürün/eser için yeni bir kullanım geliştirmek

3. Mevcut ürünlere/eser yapılan önemli derecede iyileştirmeler
4. Hizmetlerde ürün/eser yenilikleri; sağlanma biçimlerinde yapılan önemli iyileştirmeleri
5. Tasarım

* OSLO Kılavuzu, OECD, 2005

Süreç Yeniliği*

1. Süreç yenilikleri, tanı ve tedavi maliyetlerini azaltmak, kaliteyi artırmak, yeni ya da önemli derecede iyileştirilmiş ürünler/eserler üretmek veya geliştirmek üzere öngörülebilir.

* OSLO Kılavuzu, OECD, 2005

Ar-Ge Projelerinin Beklenen Sonuçları

2. Yeni ürün/eser geliştirilmesi
3. Cerrahi tedavinin kalitesinin veya standardının yükseltilmesi
4. Maliyet düşürücü ve standart yükseltici yeni tekniklerin geliştirilmesi
5. Yeni cerrahi teknolojilerinin geliştirilmesi

Ar-Ge Projesi Yenilik Sınıflandırması

Ürün/Eser Yeniliği

1. Ülke için yeni bir ürün/eser geliştirilmesi
2. Dünya için yeni bir ürün/eser geliştirilmesi

Süreç Yeniliği

1. Maliyet düşürücü veya standart/kalite yükseltici sonuçların elde edilmesi amacıyla yeni

cerrahi tekniklerin geliştirilerek uygulanması

2. Üretimle ilgili yeni bir cerrahi yöntem veya teknoloji geliştirilmesi

TKRCD-APDEK YÖNERGESİ

- 1) **Çok Önemli:** Başvuru yapmadan önce 27/05/2016 tarihinde kabul edilmiş olan TKRCD-APDEK'na dair 'Bilimsel Araştırma Projelerinin Seçimi, Kabulü, Değerlendirilmesi, Desteklenmesi ve İzlenmesi' ne ilişkin Yönerge 'yi inceleyiniz.
- 2) **Proje başvurusunda bulunurken aşağıdaki hususlara dikkat etmek gerekmektedir:**
  - A. Her proje yöneticisi aynı anda en fazla iki(2) proje yönetebilir.
  - B. TKRCD üyesi olan başvurabilir.
  - C. Her proje sahibi aynı proje ile başka bir kuruma başvurulmadığını ve doğacak maddi ve etik sorumluluğu kabul ettiğini başvuru esnasında TKRCD'ye belgelendirmelidir. Başka bir kuruma başvurusu yapılmış bir proje ile TKRCD-APDEK'na başvuru yapılamaz. Böyle bir durum saptandığı takdirde tüm etik sorumluluk proje yöneticisine aittir. Bu durumun ortaya çıkması durumunda proje desteğinin başladığı andan itibaren bu proje için alınan maddi destek yasal faizi ile derneğe geri ödenmelidir.
  - D. Proje Yöneticisinin herhangi bir projesine ait eksik bir gelişme veya sonuç raporu varsa yeni proje başvurusunda bulunamaz.
  - E. Proje yöneticisine ait sürecine ara verilmiş bir proje varsa süreç tamamlanana kadar yeni proje talebinde bulunamaz, var olan projesi ile ilgili başka bir işlem yapamaz.
  - F. TKRCD-APDEK başvuru girişimi yapılmış ancak başvurusu tamamlanmamış projeler 4 (dört) ay sonra başvuru işleminden silinecektir('Yok hükmünde' kabul edilecektir).

Amaç

TKRCD, Kolon, Rektum ve Anüs hastalıkları ile bunların tıbbi veya cerrahi tedavisine yönelik tüm konularda gerek klinik gerek deney hayvanları gerekse moleküler/genetik araştırma çalışmaları, ince bağırsak hastalıkları, reoperatif, sitoredüktif ve pelvik cerrahi ve matematiksel onkolojiyi desteklemektedir. Dernek bünyesinde Türk Kolon-Rektum Cerrahisi'ni uluslararası platformda daha ileriye taşıyacak, güncel, güvenilir ve kabul edilmiş araştırma şartlarına göre hazırlanarak yapılması planlanan tüm ufuk açıcı araştırma çalışmaları, özellikle translasyonel klinik çalışmaları gerçekleştirmek derneğin birincil amacıdır. Aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanmış ileriye dönük, kontrollü ve randomize klinik çalışmalar tercih edilecektir. Olgu sunumu, olgu serisi, 'test ettim-oldu', 'dilimleme-çoğaltma', aynı çalışmaların denek sayısını artırarak ve zaman içinde küçük değişikliklerle tekrar sunulması tipi ve benzeri tüm proje önerileri değerlendirmeye alınmayacaktır.

TKRCD-APDEK üyeleri

TKRCD – APDEK üyeleri TKRCD yönetim kurulunda başkan dahil 4 üye; TKRCD Etik Kurulu tarafından bildirilecek 3 üye ve uluslararası alanda özellikli çalışmaları ile kendisini kabul ettirmiş yerli veya yabancı 2 üye[**Özellikli çalışmalar(ilgili kısma bkz)**] olmak üzere 9 üye'den oluşur. Proje değerlendirmesi için gerekli görüldüğü taktirde yönetim kurulu başkanının daveti ve/veya danışma yöntemiyle yerli veya yabancı değerlendirme üye sayısı 5'e kadar arttırılabilir. Araştırma Projesinde yer alan çalışmacı aynı zamanda değerlendirme kurulu üyesi olamaz, bu durumda yeni bir üye seçilir/görev alır. Bilimsel projeyi değerlendirecek olan kurul üyelerinden bir ya da daha fazlası çeşitli anlaşılır nedenlerle(sağlık sorunları, ailevi sorunlar ya da uzmanlık alanı olmaması, vb...) görev almaktan imtina ederse yönetim kurulu başkanı yönetim kurulunu bilgilendirerek yeni bir üye belirler. TKRCD Sekreteri'nden TKRCD-APDEK yönergesine göre hazırlanmış araştırma projesini alan kurul üyeleri değerlendirmelerini en geç 45(kırkbeş) gün içerisinde bir rapor halinde tanzim ederek kapalı zarfla sekretere teslim eder. TKRCD sekreteri raporların tamamlandığını başkana bildirir, ilk YK toplantısından 1 gün önce APDEK üyeleri(7 kişi) 'proje karara bağlama' toplantısı yapar ve ertesi gün YK'da ciddi bir itiraz olmadıkça

değerlendirmeler sonuçlandırılır. Raporunu gerekli 45(kırkbeş) günlük sürede sunmayan APDEK üyesi azledilir, yeni bir üye kurula davet edilir.

Destek Miktarı

Proje bütçesi üst sınırı o yıl için 100.000 YTL'dir. YK gerekli görürse bütçeyi arttırabilir. Kota aşımı varlığında değerli bulunan çalışma bütçesi bir sonraki yılın sırasına/faslına çalışma kabul tarihi esas alınarak aktarılabilecektir.

Toplam bütçe üç kategoride/düzeyde öngörülmüştür:

- I. Düzey: 30.000YTL'ye kadar bütçeli çalışma(**'Standart/Temel Ölçekli Çalışma'**)
- II. Düzey: 31.000-60.000 YTL'ye kadar bütçeli çalışma(**'Orta Ölçekli Çalışma'**)
- III. Düzey: 61.000-100.000 YTL'ye kadar bütçeli çalışma(**'Özellikli Çalışma'**)

TKRCD-APDEK tarafından kabul edilen araştırma projesinin tüm yasal haklarının derneğe ait olduğu proje başvurusu esnasında araştırmacılar tarafından kabul edilmiş olduğu belgelendirilmiş olmalıdır. Proje giderlerine ait tüm ödemeler 3(üç)'er aylık dönemsel raporlandırmaların değerlendirilmesi sonucu ve ilgili harcamalara ait fatura ibrazıyla taksitlendirilerek/dilimlenerek tevdi edilecektir. İlgili kısımda "Yaygın Etki" başlığında belirtilen ürün/eser/çıkıtlardan herhangi biri TKRCD desteği-kaşesi-logosu belirtilmeden kullanılamaz, yayınlanamaz ve telif hakları TKRCD derneği bilgisi dışında üçüncü kişilere veya yayınevlerine kesinlikle devredilemez. Tamamlanan ürün/eser, **"TKRCD proje desteği ve no.'suna"** atıfta bulunarak yayımlandığı zaman kategorik desteğin geri kalan %20'lik kısmı çalışmacılara ödenir.

Destek Süresi

Proje bazında en çok 2 yıldır.

Kim Başvurabilir?

Tüm TKRCD üyeleri

Bu program sırasında ve sonrasında;

1. Uluslararası ortaklı projeler yapılabilir.

Desteklenen Ar-Ge Giderleri

1. Personel giderleri
2. Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alımları
3. Yurtiçi ve yurtdışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alımları
4. Ülke içindeki üniversiteler, TÜBİTAK'a bağlı Ar-Ge birimleri, özel sektör Ar-Ge kuruluşları ve benzeri kurum ve kuruluşlara yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri
5. Malzeme ve sarf giderleri
6. Proje personeline ve varsa danışmanlara ait seyahat giderleri(Toplam proje destek bütçesinin %10'unu geçemez)

Desteklenen Ar-Ge aşamaları:

1. Kavram geliştirme
2. Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabirlik çalışmaları
3. Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve benzeri çalışmalar
4. Cerrahi teknolojik tasarım, tasarım uygulama ve tasarım doğrulama çalışmaları
5. Prototip üretimi
6. Deneme üretimi ve tip testlerinin yapılması
7. Ürün tasarımından kaynaklanan sorunların çözümü faaliyetleri

PROJE BAŞVURUSUNDA ÖNEMLİ NOKTALAR

1. Projenin bilimsel Ar-Ge içeriği ve yenilikçi yönü vurgulanmalıdır.
2. Projenin teknoloji düzeyi bilimsel/teknik literatür ve standartlar referans verilerek açıklanmalıdır.
3. Projenin hedef ve çıktıları net ve ölçülebilir biçimde başarı kriterleri ile tanımlanmalıdır.
4. Projede kullanılacak yöntem ve teknikler açıklanmalıdır.
5. Proje süresi ve bütçesi gerçekçi olarak tahmin edilmelidir.
6. Proje iş paketlerine bölünmeli, iş paketleri arasındaki ilişkileri iyi kurgulanmalıdır.
7. Projeyi gerçekleştirmek için gerekli işbirlikleri ve hizmet alımları tanımlanmalıdır.
8. Proje ekibi projeyi gerçekleştirebilir nitelikte oluşturulmalı ve projede görev alan kişilerin projenin hangi bölümünden sorumlu oldukları açıklanmış olmalıdır.
9. Değerlendirme sürecinde hakemlere proje faaliyetlerine ilişkin proje personelinin ve var ise teknik danışmanların sunum yapmaları gerekmektedir.

Desteklenmeyen Projeler

1. Ar-Ge ve yenilikçi yönü zayıf, fonksiyonel değişiklik içermeyen rutin uygulamaları içeren, sadece şekil ve estetiğe yönelik değişikliklerden ibaret projeler
2. Güncel teknolojinin gerisinde kalmış çalışmaları içeren projeler,
3. Mevcut altyapının iyileştirilmesine, devlet kurumu altyapısına yönelik yatırım ağırlıklı projeler,
4. Özgün katkının sınırlı olduğu ya da hiç olmadığı projeler,
5. Proje ekibinin nitelik veya nicelik olarak projeyi gerçekleştirecek yeterlilikte olmadığı projeler,
6. Proje çıktısının bilimsel yarara dönüştürülebilir nitelikte olmadığı projeler.

YAPILACAK İŞLEMLER

1. **“Projenin Adı”** ve **“Project Name”** bölümleri oluşturularak projenin Türkçe ve İngilizce adı yazılır.
2. **“Proje Süresi”** sürelerden (6, 12, 18, 24 ay) proje için uygun bir değer seçilir.
3. **“Proje Türü”** bölümünde proje türlerinden uygun bir tür seçilir.
4. **“Bilim Dalı”** bölümünde araştırmada görev alacak bilim dalları proje için uygun bilim dalı tıklanarak seçilir.
5. **“Projenin başvurusunu veren kurum”** bölümünde proje yöneticisinin halen çalıştığı kurum belirtilir.
6. **“Projenin başvurusunu veren bölüm”** kısmında proje yöneticisinin halen çalıştığı bölüm belirtilir.
7. **“Bu proje ile başka bir kuruma başvuruldu mu?”** bölümünde eğer bu proje ile başka bir kuruma başvuru yapıldıysa açıkça belirtilmelidir. Aynı alanda veya tamamlayıcı proje verilebilir. Ancak mükerrerlik konusunda dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu durumda yapılması gerekenler sayfa 1’de açıklanmıştır.
8. **“Fikri mülkiyet koruması istiyor musunuz?”** bölümünde eğer fikri mülkiyet koruması isteniyorsa belirtilmelidir.
9. **“Ulusal/Uluslararası kurum/merkez işbirliği var mı?”** bölümünde eğer bir kurum/merkez işbirliği varsa açıkça tüm detaylarıyla belirtilmelidir.
10. **“Özel İzin-Etik Kurul Belgesi ”** bölümünde çalışma içeriğine uygun etik kurulu onayının nereden alındığını, sayı ve numarasını içeren özel izin belgesi çıktısı olmalıdır.
11. **“Amaç”** bölümüne projenin amacı kısa ve net cümlelerle ortaya konulmalıdır. Amacın

belirgin, ölçülebilir, gerçekçi ve proje süresinde ulaşılabilir nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

12. **“Konu ve Kapsam”** bölümünde proje önerisinde ele alınan konunun kapsamı ve sınırları, projenin araştırma sorusu veya problemi açık bir şekilde ortaya konulmalı ve ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ındaki literatür taraması ve değerlendirilmesi yapılarak proje konusunun literatürdeki önemi, arka planı, bugün gelinen durum, yaşanan sorunlar, eksiklikler, doldurulması gereken boşluklar vb. hususlar açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır.
13. **“Özgün Değer”** bölümünde proje önerisinin, özgün değeri (bilimsel kalitesi, farklılığı ve yeniliği, hangi eksikliği nasıl gidereceği veya hangi soruna nasıl bir çözüm geliştireceği ve/veya ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ına metodolojik/kavramsal/kuramsal olarak ne gibi özgün katkılarda bulunacağı vb.) ayrıntılı olarak açıklanmalıdır.
14. **“Yöntem”** bölümünde projede uygulanacak yöntem ve araştırma teknikleri (veri toplama araçları ve analiz yöntemleri dâhil) ile ilgili literatüre atıf yapılarak (gerekirse ön çalışma yapılarak öncü sonuçlarıyla birlikte) belirgin ve tutarlı bir şekilde ayrıntılı olarak açıklanmalı ve bu yöntem ve tekniklerin projede öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmaya elverişli olduğu ortaya konulmalıdır. Projede uygulanacak yöntem(ler)le ilerleme kaydedilememesi durumunda devreye sokulacak alternatif yöntem(ler) de belirlenerek açık bir şekilde ifade edilmelidir.
15. **“Yönetim Düzeni”** bölümünde projede yer alacak başlıca iş paketleri, her bir iş paketinin kim/kimler tarafından ne kadarlık bir zaman diliminde gerçekleştirileceği hakkındaki bilgiler İş Paketi No/İş Paketi Adı/Tanımı - Kim(ler) tarafından yapılacağı ve hangi aylarda yapılacağı açıklanmalıdır. Her bir iş paketinde görev alacak personelin niteliği (yönetici, proje ekibi üyesi) belirtilmelidir. Gelişme ve sonuç raporu hazırlama aşamaları proje çalışmalarına paralel olarak yürütülmeli ve ayrı bir iş paketi olarak gösterilmemelidir.

16. **“Başarı Ölçütleri”** bölümünde projenin tam anlamıyla başarıya ulaşmış sayılabilmesi için Yönetim Düzeni bölümünde yer alan her bir ana iş paketinin hedefi, başarı ölçütü (ne ölçüde gerçekleşmesi gerektiği) ve projenin başarısındaki önem derecesi İş Paketi Hedefi / Başarı Ölçütü (% , sayı, ifade, vb.) ve Projenin Başarısındaki Önemi belirtilmelidir.
17. Projenin başarısını olumsuz yönde etkileyebilecek riskler ve bu risklerle karşılaşıldığında projenin başarıyla yürütülmesini sağlamak için alınacak tedbirler (B Planı) ilgili iş paketleri belirtilerek ana hatlarıyla aşağıda ifade edilmelidir.
18. **“Güncel Yayınlar”** bölümünde proje yöneticisinin ilgili Üniversite Tıp Fakültesi ve TC Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri ile ilgili birimlerine, Tübitak ya da diğer kurum/kuruluşların desteği ile tamamlamış olduğu projeler ile şu sırada yönetmekte olduğu veya destek almak için başvurduğu projeler hakkında aşağıda bilgiler verilmelidir. ***Proje değerlendirme süreci sırasında destek kararı çıkması ve/veya yeni bir başvuru daha yapılması durumunda derhal TKRCD-APDEK’e yazılı olarak bildirilmelidir.***

Örnek:

Proje No / Projedeki Görevi / Proje Adı / Başlama-Bitiş Tarihi / Destek Miktarı (TL)

“İlgili Projeler” bölümünde proje ekibinin (proje yöneticisi, proje ekip üyesi) Üniversite’ye, Tübitak’a, herhangi bir kamu kurum ve kuruluşuna veya Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara dayalı olarak sağlanan fonlara sunulmuş olup öneri durumunda olan, yürüyen veya sonuçlanmış benzer konudaki projeleri varsa bu projeler hakkındaki bilgiler ve önerilen projeden ne gibi farkları olduğu belirtilmelidir.

“Araştırma Olanakları” bölümünde projenin yürütüleceği kurum/kuruluş(lar)da halen var olup da projede kullanılacak olan altyapı/ekipman (laboratuvar, araç, makine-teçhizat vb.) olanaklar tablo halinde belirtilmelidir.

“Yaygın Etki” bölümünde **“Projeden Beklenen Yaygın Etki”** bölümünde proje başarıyla

gerçekleştirildiği takdirde projeden elde edilmesi öngörülen/beklenen yaygın etkilerin (bilimsel/akademik, ekonomik/ticari/sosyal, araştırmacı yetiştirilmesi ve yeni projeler oluşturulması) neler olabileceği diğer bir ifadeyle projeden ne gibi çıktı, sonuç ve etkilerin elde edileceği kısa ve net cümlelerle belirtilmelidir.

Örnek:

Yaygın Etki Türleri Projede Öngörülen/Beklenen Çıktı, Sonuç ve Etkiler

a.Bilimsel/Akademik

Makale, Bildiri, Kitap

b.Ekonomik/Ticari/Sosyal

Ürün, Prototip Ürün, Patent, Faydalı Model, Üretim İzni, Çeşit Tescili, Spin-off/Startup

Şirket, Görsel/İşitsel Arşiv, Envanter/Veri Tabanı/Belgeleme Üretimi, Telif Konu

Olan Eser, medyada Yer Alma, Fuar, Proje Pazarı, Çalıştay, Eğitim vb. Bilimsel Etkinlik,

Proje Sonuçlarını Kullanacak Kurum/Kuruluş, vb. diğer yaygın etkiler

“Paylaşım” bölümünde “Proje Çıktılarının Paylaşımı ve Yayılımı” bölümünde proje faaliyetleri boyunca elde edilecek çıktılar ve ulaşılabilecek sonuçların ilgili paydaşlar ve potansiyel kullanıcılara ulaştırılması ve yayılmasına yönelik yapılacak toplantı, çalıştay, eğitim, web sitesi, vb. ne tür faaliyetler yapılacağı belirtilmelidir.

Örnek:

Faaliyet Türü (Toplantı, Çalıştay, Eğitim, Web Sayfası vb.) Paydaş/Potansiyel Kullanıcılar
Faaliyetin Zaman ve Süresi

“Başarı Ölçüsü” bölümünde Başarı Ölçütleri belirtilmelidir.

Proje başvurusu tamamlanmadan önce tüm protokol bir kez daha dikkatlice okunmalıdır. Ardından “ Bu TKRCD-APDEK araştırma protokolünü okudum ve kabul ettim.” onayı ıslak imzalı belge ile birlikte verilmelidir. Aksi takdirde proje başvurusu tamamlama işlemi gerçekleştirilemez. Protokol proje öneri formu ekinde ıslak imzalı olarak kapalı zarfla TKRCD sekreterine iletilir.

Sekreter, başvurulacak araştırma projesi ile ilgili genel bilgi, özet, detaylar, proje ekibi ve malzeme, vb. bilgilerinin tümü doldurulduktan sonra proje başvurusunun tamamlanmasını kontrol eder, ‘teslim alındı’ onayı verir ve proje talebinin TKRCD-APDEK üyelerine/hakemlerine iletilmesini sağlar.

BAŞVURUDA SON KEZ GÖZDEN GEÇİRMEK ÜZERE PROJE SUNUCUSU TARAFINDAN NİHAİ ‘CHECK-LİST’ BELGESİ’NİN DÜZENLENMESİ GEREKMEKTEDİR.